

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 lutego 2023 r.

Sąd Apelacyjny w (...) I Wydział Cywilny i Własności Intelektualnej

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Ryszard Marchwicki /spr./

Sędziowie: Mariola Głowacka

Małgorzata Kaźmierczak

Protokolant: st.sekr.sąd. Kinga Kwiatkowska

po rozpoznaniu w dniu 3 lutego 2023 roku w (...)

na rozprawie

sprawy z powództwa A. Ł., J. Ł.

przeciwko (...) Bankowi (...) spółka akcyjna z siedzibą w W.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w (...)

z dnia 7 lipca 2021 r sygn. akt I C 912/19

I. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie 1 w ten sposób , że zasądza od pozwanego (...) Banku (...) spółka akcyjna z siedzibą w W. na rzecz powodów kwotę 235.124,53 zł (sł. dwieście trzydzieści pięć tysięcy sto dwadzieścia cztery złote i 53/100) z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 17 sierpnia 2019 roku do dnia 29 marca 2022 r. za jednoczesną zapłatą przez powodów na rzecz pozwanego 1.310.000 zł (jeden milion trzysta dziesięć tysięcy zł) lub zabezpieczenia roszczenia pozwanego o zwrot tego świadczenia, a w pozostałym zakresie powództwo oddala;

II. oddala apelację w pozostałej części;

III. zasądza od pozwanego na rzecz powodów 8.100 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Mariola Głowacka Ryszard Marchwicki Małgorzata Kaźmierczak

--	--	--

Niniejsze pismo nie wymaga podpisu na podstawie § 100a ust. 1-3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 czerwca 2019 r. - Regulamin urzędowania sądów powszechnych jako właściwie zatwierdzone w sądowym systemie teleinformatycznym.

St. sekr. sąd. Katarzyna Surazyńska

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 4 czerwca 2019 roku powodowie A. Ł. i J. Ł. domagali się zasądzenia od pozwanego (...) Bank (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. na rzecz powodów, do ich majątku objętego ustawową wspólnością majątkową kwoty 235.124,53 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w płatności ww kwoty liczonymi od daty wniesienia powództwa do dnia zapłaty tytułem różnicy pomiędzy sumą pobranych przez pozwanego bank od powoda rat kapitałowo-odsetkowych w okresie od 5 czerwca 2009 r. do 7 sierpnia 2018 r., a sumą rat, jakie byłyby pobrane, gdyby pozwanego bank stosował należycie umowę kredytu i nie stosował niewiążących powoda jako konsumenta (względnie nieważnych) klauzul denominacyjnych (przy niekwestionowanym oprocentowaniu wynikającym z umowy). Nadto powodowie wnieśli o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu wg norm przepisanych (w tym kosztów zastępstwa procesowego w wysokości dwukrotności stawki minimalnej oraz opłat skarbowych od pełnomocnictw w wysokości 34 zł).

W odpowiedzi na pozew pozwany (...) Bank (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. wniósł o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie solidarnie od powodów na rzecz pozwanego zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego w wysokości dwukrotności stawki minimalnej.

Wyrokiem z dnia 7 lipca 2021 r Sąd Okręgowy w (...)

1. zasądził od pozwanego (...) Banku (...) spółka akcyjna z siedzibą w W. na rzecz powodów kwotę 235.124,53 zł (sł. dwieście trzydzieści pięć tysięcy sto dwadzieścia cztery złote i 53/100) z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 17 sierpnia 2019 roku do dnia zapłaty;
2. w pozostałym zakresie powództwo oddalił;
3. kosztami postępowania obciążył w całości pozwanego i z tego tytułu zasądził od pozwanego na rzecz powodów kwotę 11.817 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania, w tym kwotę 10.817 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Podstawą rozstrzygnięcia były następujące ustalenia i wnioski Sądu I Instancji:

Powodowie A. Ł. i J. Ł. w dniu 3 września 2008 roku złożyli w (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w G. wniosek o kredyt mieszkaniowy - na formularzu opracowanym przez (...). Wskazali w nim, że wnioskowana kwota kredytu w PLN wynosi 1.310.000,00 zł a okres kredytowania 432 miesięcy z systemem równych rat kapitałowo-odsetkowych z okresem karencji w spłacie kapitału – 2 miesięcy. W rubryce „waluta kredytu” zaznaczono (...). Zabezpieczeniem kredytu była nieruchomości nie finansowana kredytem o deklarowanej wartości 370.000 złotych w

postaci lokalu z rynku wtórnego o pow. 58,80 m², położonej przy ul. (...) w miejscowości S. oraz nieruchomości finansowana kredytem o deklarowanej wartości 1.200.000,00 złotych w postaci domu z rynku pierwotnego, położona przy ul. (...) w P..

We wniosku o kredyt mieszkaniowy w punkcie VI. ppkt 6 i 7 powodowie oświadczyli, że zostali poinformowani przez bank o ryzyku wynikającym ze stosowania przy spłacie kredytu zmiennej stopy procentowej i to ryzyko akceptują oraz zostali poinformowani przez bank o ponoszeniu ryzyka wynikającego ze zmian kursu waluty w przypadku zaciągnięcia kredytu denominowanego w walucie obcej oraz przyjmują do wiadomości i akceptują ryzyko, a w przypadku wzrostu kursu waluty w jakiej jest denominowany kredyt dokonają zabezpieczenia spłaty kredytu. Nadto oświadczyli, że odrzucają ofertę banku udzielenia kredytu w złotych.

We wniosku ponadto powodowie wskazali:

- dzień spłaty rat kapitałowo-odsetkowych – 5,
- cel kredytowania:

> nr 1 – 1.200.000,00 zł,

> nr 13 – 110.000,00 zł.

Pozwani jako kredytobiorcy skorzystali z oferty Banku (...) SA, gdyż tylko tam uzyskali pozytywną ocenę zdolności kredytowej, a nadto wydawał im się bankiem bezpiecznym. Ofertę Banku uzyskali poprzez oddział Banku.

Powodowie zostali poinformowani o pozytywnej decyzji odnośnie udzielenia kredytu. Bank przygotował na podstawie wniosku powodów umowę o kredyt, bazując na stosowanym w Banku wzorcu. Powodowie nie mieli zdolności kredytowej, by uzyskać kredyt inny, niż denominowany. Nie mieli możliwości negocjowania warunków zaproponowanej im umowy. W sposób ogólny zostali pouczeni o tym, że z umową kredytu denominowanego wiąże się określone ryzyko kursowe, a także ryzyko zmiennej stopy procentowej. Nie zostali zapoznani z symulacją kształtowania się wysokości poszczególnych rat kapitałowo-odsetkowych kredytu. Otrzymali jedynie ogólną informację, iż kurs waluty obcej może ulec zmianie. Powodom nie wyjaśniono, w jaki sposób i w oparciu o jakie czynniki tworzone są Tabele kursów Banku. Otrzymali oni informację od pracownika Banku (...), że przedstawiona oferta jest korzystna z perspektywy powodów. Przedstawiciel pozwanego banku nie wyjaśnił nadto powodom samych zasad przeliczania kursu waluty kredytu. Pozwany bank nie zaproponował powodom negocjacji warunków umowy kredytu, a z samą treścią umowy powodowie zostali zapoznani dopiero w dniu jej podpisania.

Powodowie zostali poinformowani, że jedynym parametrem podlegającym negocjacji jest marża oraz prowizja Banku.

W dniu 5 listopada 2008 roku powodowie jako konsumenci zawarli z (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w G., którego następcą prawnym jest pozwana (...) Bank (...) SA z siedzibą w W. umowę nr (...) o kredyt mieszkaniowy (...) na cele związane z finansowaniem zakupu domu jednorodzinnego wraz z garażem na rynku pierwotnym położonego w P. ul. (...), na działce nr (...) oraz spłatę kredytu mieszkaniowego w innym banku, a także finansowanie nakładów i kosztów kredytobiorcy.

Bank udzielił kredytu hipotecznego na zasadach określonych w Części szczególnej Umowy (...) oraz Części ogólnej Umowy (...) a także w Ogólnych Warunkach udzielania przez (...) Bank (...) S.A. kredytu mieszkaniowego (...) stanowiących przyjęty w Banku wzorzec umowny, podpisanych przez pozwaną oraz powodów.

Kredytobiorcy oświadczyli, że zapoznali się z treścią wzoru ww. umowy oraz ogólnych warunków udzielania przez (...) Bank (...) SA kredytu mieszkaniowego (...) stanowiących integralną część umowy i wyciągu z Tabeli opłat i prowizji obowiązującą w banku.

Bank, zgodnie z treścią umowy, udzielił powodom kredytu denominowanego (waloryzowanego) we franku szwajcarskim, w wysokości 573.957,24 (...), uruchomionego odpowiednio w dniach 5 oraz 6 listopada 2008 r. w złotych polskich, w kwotach odpowiednio 115.950 zł (z przeznaczeniem na spłatę kredytu w (...) SA) oraz 1.194.050,00 zł (z przeznaczeniem na sfinansowanie zakupu nieruchomości oraz refinansowanie poniesionych wydatków), na okres od 5.11.2008r. do 5.10.2044r. (§ 1 ust. 1, 2 i 4 umowy (...)).

Oprocentowanie kredytu określono w § 1 ust. 8 jako 5.34167% p.a. w przypadku uruchamiania środków w dniu podpisania niniejszej umowy. Marża banku w dniu udzielenia kredytu wynosiła zgodnie z § 1 ust. 9 Umowy - 2.7 % w stosunku rocznym (pomniejszona o 0,3 p.p. z zastrzeżeniem §6 ust. 10) i z mocy ust. 10 miała ulec obniżeniu o 1 p.p. z tytułu ustanowienia docelowego zabezpieczenia spłaty na warunkach określonych w §4 ust. 2 (...).

W § 2 ust. 1 pkt 1 ustalono, że całkowity koszt udzielonego kredytu wynosi szacunkowo 1340184,19 zł, a nadto, iż prowizja za udzielenie kredytu denominowanego pobrana będzie w złotych polskich w kwocie stanowiącej równowartość 4591,65 (...) a po przeliczeniu na złote według kursu sprzedaży z dnia podpisania Umowy szacunkowo miała się równać 11.018,58 zł.

Zabezpieczeniem spłaty kredytu była zgodnie z §3 (...):

1. hipoteka kaucyjna do kwoty 1.791.075,00 zł ustanowiona na nieruchomości zabudowanej domem jednorodzinny wraz z garażem - P., ul. (...), na działce nr (...);
2. hipoteka kaucyjna do kwoty 173.925,00 zł ustanowiona na lokalu mieszkalnym w S., ul. (...)
3. ubezpieczenie brakującego wkładu własnego w (...) SA .

W oparciu o regulację zawartą w § 4 ust. 1 (...) uruchomienie kredytu miało nastąpić nie później niż w ciągu 5 dni od daty spełnienia warunków określonych w ust. 5.

Jak wynika z postanowień zawartych w § 4 ust 3 kredyt wypłacany był w transzach. Wypłata kolejnych transz następować miała stosownie do umowy przedwstępnej, po przedłożeniu notatki z Inspekcji nieruchomości potwierdzającej postęp prac budowlanych i po złożeniu na formularzu bankowym wniosku o wypłatę środków. W ust. 7 uzgodniono, iż wypłata środków z kredytu denominowanego będzie dochodzić do skutku na zasadach określonych w §12 (...).

Jak stanowił § 5 ust. 1 (...) spłata kredytu następuje zgodnie z harmonogramem spłat doręczanym Kredytobiorcy. W § 5 ust. 4 (...) określono, iż spłata kredytu następować będzie w równych ratach kapitałowo-odsetkowych. Pierwsza spłata odsetek zgodnie z ust. 8 następowała w dniu 5 grudnia 2008 roku, a spłata kapitału zgodnie z ust. 9 następowała w dniu 5 lutego 2009 roku. Ustęp 10 odsyłał do Części Ogólnej Umowy gdzie zawarte zostały zasady spłaty kredytu.

Pod treścią umowy kredytu zawarte zostały oświadczenia podpisane przez powodów jako kredytobiorców, iż zapoznali się z treścią wzoru umowy, Ogólnych Warunków udzielania przez (...) Bank (...) S.A. kredytu mieszkaniowego (...) oraz wyciągiem z Tabeli Opłat i prowizji przeznaczonym dla klientów indywidualnych.

Integralną częścią umowy kredytu była Część Ogólna Umowy, zwana dalej (...).

W § 1 (...) postanowiono, że kredyt mieszkaniowy (...) jest udzielany w złotych. W przypadku kredytu denominowanego w walucie obcej, kwota kredytu w złotych miała zostać określona poprzez przeliczenie na złote kwoty wyrażonej w walucie, w której kredyt jest denominowany, według kursu kupna tej waluty, zgodnie z Tabelą kursów, obowiązującą w Banku w dniu uruchomienia środków, w momencie dokonywania przeliczeń kursowych. Ponadto, w przypadku kredytu denominowanego w walucie obcej, zmiana kursu waluty wpływać miała na wypłacane w złotych przez Bank kwoty transz kredytu oraz spłacane w złotych przez kredytobiorcę kwoty rat kapitałowo-odsetkowych. Ryzyko związane ze zmianą kursu waluty ponosić miał kredytobiorca z uwzględnieniem § 12 ust. 2-4 oraz § 20 ust. 6.

Zgodnie z § 2 ust. 1, 2 pkt 3 (...), oprocentowanie kredytu miało być ustalane według zmiennej stopy procentowej, stanowiącej sumę odpowiedniej stopy bazowej, powiększonej o marżę Banku. Wskazano przy tym, że stopa bazowa odpowiada obowiązującej w ostatnim dniu roboczym przed dniem uruchomienia środków stawce L (...) - w przypadku kredytów denominowanych udzielanych w (...) lub (...).

W § 3 (...) zawarte zaś zostały postanowienia odnoszące się do marży Banku oraz warunków jej zmiany. Na podstawie §4 ust. 10, o zmianie oprocentowania Bank miał informować kredytobiorcę i poręczycieli, przesyłając zawiadomienie zawierające informację o wysokości najbliższych spłat,

wymaganych do czasu planowanej zmiany stopy procentowej, bądź (na ich indywidualne życzenie) aktualny harmonogram spłat.

W § 6 (...) wskazano, iż całkowity koszt kredytu określony w § 2 (...), obejmuje wszystkie koszty wraz z odsetkami, innymi opłatami i prowizjami oraz kosztami ubezpieczenia kredytu. W ust. 2 zawarto postanowienie wskazujące, iż całkowity koszt kredytu może ulec zmianie w przypadku zmiany stopy bazowej w okresie kredytowania, nieprawidłowej obsługi kredytu, dokonania zmian zapisów w umowie o kredyt mieszkaniowy, zmiany wysokości

składek ubezpieczenia kredytu na okres przejściowy, zmiany stawek prowizji pobieranych przez Bank za czynności bankowe, zmiany przepisów prawa, zmiany kursów walut. Z kolei § 7 (...) określał koszt prowizji i opłat, do których pobierania uprawniony był Bank z tytułu udzielonego kredytu. W § 10 (...) znalazły się natomiast postanowienia dotyczące pozostałych kosztów związanych z zawartą umową.

W części dotyczącej wypłaty środków z kredytu denominowanego tj. w § 12 ust. 2 (...) strony zapisały, iż w przypadku kredytu denominowanego w walucie obcej, wypłata środków następuje w złotych w kwocie stanowiącej równowartość wypłacanej kwoty wyrażonej w walucie obcej. Do przeliczeń kwot walut uruchamianego kredytu stosuje się kurs kupna waluty obcej według Tabeli kursów obowiązującej w Banku w dniu wypłaty środków, w momencie dokonywania przeliczeń kursowych. Jak stanowił ust. 4 w przypadku kredytu denominowanego wypłacanego w złotych, gdy przyznana kwota kredytu na skutek różnic kursowych okaże się na dzień uruchomienia ostatniej transzy kredytu kwotą: przewyższającą kwotę wymaganą do realizacji celu, określonego w §1 ust. 2 (...), Bank uruchomi środki w wysokości, stanowiącej równowartość w walucie kredytu kwoty niezbędnej do realizacji tego celu oraz dokona pomniejszenia salda zadłużenia poprzez spłatę kwoty niewykorzystanej; niewystarczająca do realizacji celu określonego w §1 ust. 2, Kredytobiorca zobowiązany jest do uzupełnienia brakującej kwoty ze środków własnych.

W § 15 (...) zawarte zostały postanowienia odnoszące się do zasad spłaty kredytu. Na ich podstawie, spłata kredytu miała nastąpić w terminach i kwotach określanych w doręczanym kredytobiorcy i poręczycielom harmonogramie spłat. Harmonogram spłat miał przy tym ulegać aktualizacji każdorazowo w przypadku zmiany oprocentowania kredytu. Ponadto, zgodnie z ust. 7, w przypadku kredytu denominowanego w walucie obcej, harmonogram spłat kredytu wyrażony miał być w walucie, w której kredyt jest denominowany. Spłata zaś następować miała w złotych, w równowartości kwot wyrażonych w walucie obcej. Do przeliczeń wysokości rat kapitałowo-odsetkowych spłacanego kredytu stosowany miał być kurs sprzedaży danej waluty według Tabeli kursów obowiązującej w Banku w dniu spłaty, w momencie dokonywania przeliczeń kursowych. Uregulowania odnoszące się do sposobu naliczania odsetek przez Bank i ich płatności przez kredytobiorcę znalazły się z kolei w § 16 (...)(...)

dalszej części (...) zawarte zostały postanowienia dotyczące w szczególności uprawnień kredytobiorcy (§ 19), obowiązków kredytobiorcy (§ 20), uprawnień Banku (§ 21).

W § 19 ustalono, że Kredytobiorca może ubiegać się w ciągu całego okresu kredytowania między innymi o zmianę waluty kredytu, podwyższenie kwoty kredytu. W postanowieniu tym nie sprecyzowano zasad zmiany waluty kredytu.

W dniu 5.11.2008 r. powodowie złożyli wniosek o wypłatę transzy / kredytu mieszkaniowego na podstawie umowy o kredyt Nr (...) (...) (...) z dnia 5.11.2008 r. (kwota udzielonego kredytu 1.310.000,00 PLN / równowartość w złotych 53.957,24 (...)). Powodowie wnieśli o wypłacenie w dniu 5.11.2008 r. I transzy kredytu w kwocie 115.950 zł na rachunek spłacanego kredytu nr (...) tytułem spłaty kredytu.

W dniu 5.11.2008 r. powodowie złożyli wniosek o wypłatę transzy / kredytu mieszkaniowego na podstawie umowy o kredyt Nr (...)08- (...) z dnia 5.11.2008 r. (kwota udzielonego kredytu 1.310.000,00 PLN / równowartość w złotych 53.957,24 (...)). Powodowie wnieśli o wypłacenie w dniu 6.11.2008 r. II transzy kredytu w kwocie 1.194.050 zł na rachunek zbywcy nr (...) tytułem zapłaty reszty ceny kwotą 1.190.000 zł oraz na rachunek kredytobiorcy nr (...) tytułem refinansowania poniesionych wydatków kwotą 4.050 zł.

Bank ustalał kursy w Tabelach codziennie rano na podstawie kursów walut w systemie R, ustalając średnią, a następnie odejmując marżę, co daje kurs kupna i dodając marżę co daje kurs sprzedaży. Marża była ustalana w oparciu o wewnętrzne instrukcje – zarządzenia Prezesa Banku. Zgodnie z zarządzeniami Prezesa Zarządu (...) Bank (...) SA w 2004 roku dyrektor departamentu sprzedaży produktów skarbowych Banku na podstawie analizy sytuacji rynkowej ustalał odchylenie procentowe kursów kupna/sprzedaży walut zamieszczonych w tabeli kursów. W 2008 roku (maj, październik) przy ustalaniu tabeli kursów dopuszczalne było odchylenie od średnich kursów, zaakceptowane przez zarząd Banku, w wysokości -/+ 3,30% do 3,80% dla waluty (...). W 2010 roku (luty) przy ustalaniu tabeli kursów dopuszczalne było odchylenie od średnich kursów, zaakceptowane przez zarząd Banku, w wysokości -/+ 4,00 % do

4,50 % dla waluty (...). W 2012 roku (październik) przy ustalaniu tabeli kursów dopuszczalne było odchylenie od średnich kursów, zaakceptowane przez zarząd Banku, w wysokości -/+ 4,00 % dla waluty (...).

Wprowadzona Instrukcja udzielania przez (...) Bank (...) S.A. kredytu mieszkaniowego (...) 30 maja 2008 roku (Nr (...)) regulowała zasady i zakres czynności podejmowanych przy oferowaniu umowy kredytu hipotecznego N.-H..

Instrukcja ta przewidywała m.in. w Rozdziale IV "Proces udzielania kredytów hipotecznych", że:

- III.1. Zawarcie umowy o kredyt / aneksu do umowy. Rejestracja danych i przygotowanie umowy o kredyt / aneksu oraz umów prawnych zabezpieczeń:

1/ w przypadku kredytów denominowanych w walucie obcej, obowiązuje następujący sposób przeliczania kwoty kredytu do umowy:

a) po kursie kupna danej waluty według Tabeli kursów z dnia złożenia wniosku obowiązującej w Banku w momencie dokonywania przeliczeń kursowych – gdy wnioskodawca wnioskuje o kwotę kredytu określoną w walucie obcej,

b) po kursie kupna danej waluty według Tabeli kursów z dnia podpisania umowy w pozostałych przypadkach;

2/ w przypadku kredytów wypłacanych jednorazowo, przeliczona kwota przyznanego kredytu powiększana jest o 3 % bufor, w celu wyeliminowania ryzyka niedokonania transakcji z tytułu różnicy kursowych (np. kredyt na spłatę innego kredytu).

Natomiast wprowadzona 20 października 2008 roku Instrukcja ustalania przez (...) S.A. (Nr (...)) przewidywała, że:

- § 1 ust. 2 pkt 9 – Tabela kursów/ Tabela oznacza zestawienie kursów średnich, kursów kupna i sprzedaży dla walut obcych oraz kursów średnich (...), przygotowywane w każdy dzień roboczy; Tabela kursów zawiera również informacje i minimalnej kwocie transakcji negocjowanej oraz godzinę od której obowiązuje;

- § 1 ust. 2 pkt 11 – Średni kurs rynkowy oznacza średnią arytmetyczną kursów kupna i sprzedaży dla danej pary walut z systemu R. z momentu tworzenia danej Tabeli;

- § 2 ust. 1 – Tabela kursów tworzona jest i autoryzowana przez pracowników (...), upoważnionych w pełnomocnictwie udzielonym przez (...) Bank (...) S.A.;

- § 2 ust. 3 – Tabela kursów ustalana jest każdego dnia roboczego do godz. 9.00 (tabela podstawowa) oraz najpóźniej do godz. 16.00 (tabela rozszerzona); w tym celu pracownicy (...) zobowiązani są do sprawdzenia dostępności systemu informacyjnego R., a następnie systemu (...);

- § 2 ust. 5 – dopuszczalne odchylenia od średnich kursów różnią się w zależności od rodzaju Tabeli (podstawowa lub rozszerzona); wysokość dopuszczalnych odchyleń zaakceptowanych przez (...) Bank (...) S.A. określa Załącznik do Instrukcji;

- § 2 ust. 6 – Tabela podstawowa obowiązuje od godz. 9.00 danego dnia roboczego do momentu wprowadzenia następnej Tabeli podstawowej lub Tabeli rozszerzonej;

- § 2 ust. 7 – Tabela rozszerzona obowiązuje najpóźniej od godz. 16.00 danego dnia roboczego do wprowadzenia pierwszej Tabeli następnego dnia roboczego.

Z przedstawionego przez powodów (niekwestionowanego przez pozwanego) zaświadczenia z 29 sierpnia 2018 r. , wynika, że do dnia 7 sierpnia 2018 r. powodowie zapłacili na rzecz pozwanego tytułem

spłat kredytu łącznie 715.363,16 zł, na którą to kwotę składa się: spłacony kapitał 440.443,07 zł, spłacone odsetki 274.718,25 zł oraz spłacone odsetki karne 201,84 zł.

Bezspornie wypłata kredytu powodom wynosiła łącznie 1.310.000,00 zł. Różnica między wypłatą kredytu a sumą rat kapitałowo-odsetkowych to 594.636,84 zł.

W toku umowy pozwany przysyłał powodom zawiadomienia o zmianie oprocentowania kredytu i aktualnym stanie zadłużenia. Kredyt jest przez powodów regularnie spłacany. Na 26 listopada 2019 r. stan zadłużenia powodów wynosił ok. 1.686.889 zł.

Pismem z dnia 24 kwietnia 2019 roku powodowie wezwali pozwanego do zapłaty kwoty 242.767,11 zł, wskazując na leżący po stronie banku obowiązek zwrotu nienależnego świadczenia. Zasadność swojego roszczenia powodowie uzasadnili sprzecznością umowy kredytu z dnia 5 listopada 2008 roku z bezwzględnie obowiązującymi przepisami prawa z uwagi na wyrażenie w umowie kwoty zobowiązania w walucie obcej, a także z uwagi na zastosowanie w jej treści niedozwolonych klauzul umownych.

Powodowie załatwili sprawę kredytu za pośrednictwem doradcy kredytowego w oddziale (...) Bank (...) SA. (...) Bank (...) SA udali się dopiero w celu podpisania umowy kredytu. Nie otrzymali wcześniej projektu tej umowy, zapoznali się z tekstem umowy w Oddziale przed jej podpisaniem. Zawierając umowę kredytu z dnia 5 listopada 2008 roku powodowie wiedzieli, że zaciągają kredyt walutowy, natomiast nie byli świadomi, że kwota udzielonego im kredytu wyrażona jest w treści umowy w walucie obcej, a nie w złotych, i w związku z tym przy jego wypłacie podlega odpowiedniemu przeliczeniu. Intencją powodów było zawarcie umowy kredytowej, na podstawie której bank udzieliłby im kredytu wyrażonego i spłacanego w złotych polskich.

31 października 2014 roku doszło do przejęcia w wyniku połączenia (...) Bank S.A. z siedzibą w G. (spółka przejmowana) przez (...) Bankiem (...) S.A. z siedzibą w W. (spółka przejmująca) w trybie art. 492 §1 pkt 1 ustawy z dnia 15 września 2000 r. - Kodeks spółek handlowych.

W tak ustalonym stanie faktycznym sąd uznał, że powództwo zasługiwało na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności sąd dokonał analizy udzielonego kredytu i stwierdził, że był to kredyt denominowany. Dalej sąd wskazał, że jest to kredyt wyrażony w walucie obcej, a wypłacony (uruchomiony) w walucie polskiej, zaś kredytobiorca dokonuje spłaty rat kapitałowo-odsetkowych w walucie polskiej po przeliczeniu według kursu wymiany walut na dany dzień. W wykonaniu takiej umowy nie dochodzi do faktycznego zakupu przez bank waluty i jej sprzedaży klientowi, który dokonuje spłaty. Wszelkie operacje wykonywane są wyłącznie „na papierze”, w celach księgowych, jednakże nie dochodzi do faktycznego transferu wartości dewizowych w którąkolwiek ze stron (zob. wyrok Sądu Okręgowego w (...) z 2 czerwca 2017 roku, sygn. akt I C 776/16 oraz powołane tam wyroki: Sądu

Apelacyjnego w W. z 7 maja 2013 roku, sygn. akt VI ACa 441/13, i Sądu Apelacyjnego w (...) z 14 maja 2015 roku, I ACa 16/15).

Umowę o kredyt denominowany do (...) należy przy tym odróżnić od umowy o kredyt indeksowany kursem (...). W przypadku tego ostatniego, kredytobiorca od początku posiada bowiem wiedzę w przedmiocie tego, jaka kwota kredytu zostanie postawiona przez bank do jego dyspozycji. Umowy takie charakteryzuje to, iż widniejąca na nich kwota kredytu wyrażona jest w polskich złotych. Natomiast w przypadku kredytu denominowanego do waluty obcej sytuacja kształtuje się w sposób odmienny, albowiem podpisując umowę powodowie nie posiadali wiedzy co do kwot, jakie otrzymają w momencie uruchomienia kredytu. Powyższe prowadzi więc do wniosku, iż powodowie nawet w dniu zawierania umowy kredytu mieszkaniowego (...) nr (...)08- (...). w dniu 5 listopada 2008 roku, pozostawali w niepewności co do faktycznej wysokości udzielonego im kredytu.

W ocenie Sądu powodom finalnie została wypłacona kwota kredytu w odmiennej wysokości i walucie niż ta oznaczona w umowie z dnia 5 listopada 2008 roku.

W konkluzji sąd stwierdził, iż zawarta między powodami a pozwanym w dniu 5 listopada 2008 roku umowa kredytu mieszkaniowego (...) jest umową nieważną w myśl art. 58 § 1 k.c., a to z uwagi na brak oznaczenia w jej treści kwoty

udzielonego kredytu. Stanowiło to oczywiste naruszenie przepisu art. 69 § 1 prawa bankowego, statuującego elementy przedmiotowo istotne umowy kredytu.

Niezależnie od tego sąd oceniał również ważność umowy pod kątem zawartych w niej zapisów abuzywnych i uznał, że po pierwsze powodowie przystąpili jedynie do umowy o zaproponowanej przez pozwanego bank treści, nie mając wpływu na kształtowanie zawartości poszczególnych jej postanowień i tym samym nie mieli możliwości indywidualnego uzgodnienia kwestionowanych przez siebie postanowień umownych dotyczących denominacji.

Dalej sąd stwierdził, że kwestionowane zapisy dotyczące klauzul waloryzacyjnych określają podstawowe świadczenia stron w ramach umowy kredytu.

W ocenie Sądu, powołane przez powodów postanowienia umowne, należy ponadto uznać za sprzeczne z dobrymi obyczajami, naruszające jednocześnie w sposób rażący interesy konsumenta.

Zakwestionowane przez powodów klauzule denominacyjne, usytuowane w §1 ust. 1 (...), §1 ust. 2 i 3 (...), §12 ust. 2 i 3 (...) oraz §15 ust. 7 (...) określają mechanizm postępowania w przypadku kredytu denominowanego kursem waluty obcej. Zdaniem Sądu postanowienia te kształtują relację banku z konsumentem w sposób dalece nieprawidłowy, albowiem prowadzą do zaburzenia elementarnej równowagi pomiędzy stronami umowy kredytowej. Są nieprecyzyjne i tym samym są niedozwolonymi postanowieniami umownymi.

Konsekwencją stwierdzenia, iż kwestionowane przez powodów klauzule mają charakter niedozwolonych postanowień umownych jest brak związania nimi powodów od chwili zawarcia umowy, a co za tym idzie konieczność pominięcia kursów walut określonych w tabeli kursowej ustalonej jednostronnie przez bank już z tym momentem. Przekłada się to na powstanie w umowie luki skutkującej niemożnością określenia wysokości zobowiązania powodów, określenia wysokości kwoty zadłużenia w złotych polskich na datę zawarcia umowy. Idąc dalej, dochodzi do niemożności określenia wysokości poszczególnych rat kapitałowo-odsetkowych.

Dalej sąd stwierdził, że, usunięcie klauzul waloryzacyjnych w umowie kredytu denominowanego do obcej waluty czyni tę umowę dotkniętą niedającym się usunąć brakiem, skutkującym jej nieważnością na podstawie art. 58 § 1 k.c. (tak: Sąd Apelacyjny w (...) w wyrokach z 4 grudnia 2019r., sygn. I ACa 66/19, z 20 maja 2020r. I ACa 581/19, orzeczenie.waw.sa.gov.pl, Sąd Apelacyjny w (...) w wyrokach z 30 września 2020r. I ACa 661/18 oraz z 17 lipca 2020r., I ACa 78/20, niepubl., z 5 września 2020r., I ACa 349/18 oraz z 28 lutego 2020r., I ACa 739/18, publ. orzeczenia.bialystok.sa.gov.pl, jak i Sąd Apelacyjny w (...) w wyroku z 30 czerwca 2020r., I ACa 1219/19, niepubl., Sąd Okręgowy w (...) w wyrokach z 24 czerwca 2020r., XXV C 1060/19 i 7 lipca 2020r., XXIV C 1346/17, publ. orzeczenia.ms.gov.pl).

Sąd Okręgowy podzielił pogląd, że eliminacja klauzuli umownej uznanej za bezskuteczną nie może prowadzić do zmiany charakteru stosunku prawnego łączącego strony (art. 3531 k.c.). Do takiej zaś zmiany prowadziłoby utrzymanie oprocentowania według stawek L. lub (...), mimo wyeliminowania wszelkich powiązań wysokości świadczeń z walutą obcą. Jest to konsekwencja przyjętego stanowiska, że postanowienia przewidujące walutowe klauzule przeliczeniowe określają główne świadczenia stron w rozumieniu art. 3851 § 1 zd. 2 k.c., a nie jedynie kształtują dodatkowy mechanizm indeksacyjny (waloryzacyjny) tych świadczeń. Należy bowiem założyć, że strony najprawdopodobniej nie ustaliłyby wysokości oprocentowania kredytu złotowego według stawki L. czy też (...), gdyby były świadome abuzywności klauzuli denominacyjnej. Niewystarczające są w tym zakresie argumenty, że z punktu widzenia banku pozostawienie oprocentowania powiązanego z L. pełni funkcję tzw. penality default (klauzuli odstraszałającej kredytodawcę od stosowania w przyszłości niedozwolonych postanowień umownych), skoro tzw. odfrankowanie kredytu prowadzi do powstania stosunku prawnego sprzecznego z właściwością zobowiązania. Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z 11 grudnia 2019 r. (V CSK 382/18) w przypadku wyeliminowania ryzyka kursowego, na skutek usunięcia niedozwolonych klauzul kształtujących mechanizm indeksacji, dojdzie do przekształcenia kredytu złotowego indeksowanego do waluty obcej w zwykły (tzn. nieindeksowany) kredyt złotowy, oprocentowany według stawki powiązanej ze stawką L.. Wyeliminowanie ryzyka kursowego,

charakterystycznego dla umowy kredytu indeksowanego do waluty obcej i uzasadniającego powiązanie stawki oprocentowania ze stawką L., jest równoznaczne z tak daleko idącym przekształceniem umowy, iż należy ją uznać za umowę o odmiennej istocie i charakterze, choćby nadal chodziło tu tylko o inny podtyp czy wariant umowy kredytu (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 stycznia 2016 r., I CSK 1049/14, OSNC 2016, nr 11, poz. 134). Oznacza to z kolei, że po wyeliminowaniu tego rodzaju klauzul utrzymanie umowy o charakterze zamierzonym przez strony nie jest możliwe, co przemawia za jej całkowitą nieważnością.

Sąd stwierdził, że brak jest podstaw do zastąpienia powstałej w umowie luki innymi regulacjami. W polskim systemie prawnym nie ma przepisu o charakterze dyspozytywnym, który mógłby zastąpić zakwestionowane postanowienia umowy stron (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 13.01.2020r., I ACa 1205/18).

W ocenie Sądu, brak jest możliwości uzupełnienia treści spornej umowy w oparciu o normę wynikającą z art. 56 kc. W sprawie bezspornym jest, że na rynku bankowym utrwalonym zwyczajem jest, że w przypadku kredytów denominowanych czy indeksowanych do waluty obcej podstawą rozliczeń są Tabele kursów ustalane przez banki. Z oczywistych zatem względów, nie można uznać, aby sporną umowę można było uzupełnić o przyjęty powszechnie zwyczaj tego właśnie rodzaju. Odesłania zaś do innych kursów (R., (...)) należą do rzadkości. Tym samym, nie można powołać się w tej mierze na ustalony zwyczaj. Dodatkowo wskazać trzeba, że Sąd podziela również pogląd wyrażony w orzecznictwie, zgodnie z którym w sposób kategoryczny przesądzono o braku możliwości stosowania zwyczajów bankowych w przypadku uzależnienia spłaty wartości rat kredytu od wartości indeksu giełdowego w przypadku braku takiego zapisu w treści umowy (por. w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 3 kwietnia 2014 r., sygnatura akt V CSK 266/13, Legalis nr 1002396). Nie budzi wątpliwości, że zwyczaj może (art. 65 k.c.) stanowić podstawę wykładni oświadczeń woli, niemniej jednak nie może ich zastępować, zwłaszcza, gdy chodzi o essentialia negotii umowy.

Ostatecznie zaś wskazać należy, że skoro nie jest możliwe uzupełnienie treści umowy – w miejsce warunków abuzywnych – poprzez odwołanie się do innych średnich kursów waluty (...) (np. ogłaszanych przez (...) czy R.), ani na podstawie art. 358 § 2 kc ani w oparciu o art. 56 kc (w ramach ustalonego zwyczaju albo w oparciu o klauzulę zasad współżycia społecznego), to tym bardziej nie można uczynić tego stosując poprzez analogię (analogia legis) art. 41 ustawy z dnia 28 kwietnia 1938r. Prawo wekslowe (Dz. U. 2016r., poz. 160), gdyż byłoby to obejście ww. przepisów prawa.

Niedozwolony charakter postanowień wprowadzających do umowy denominację, jako postanowień określających główne świadczenia stron (art. 3851 § 1 k.c.) - główny przedmiot umowy (art. 4 ust. 2 dyrektywy), prowadzić zatem musi do wniosku o nieważności umowy.

Dalej sąd wskazał, że wejście w życie tzw. ustawy antyspreadowej w żaden sposób nie wpływa na dokonaną powyżej przez Sąd ocenę abuzywności przedmiotowych postanowień zawartej między powodami a pozwanym umowy, skutkującą jej nieważnością.

Konsekwencją stwierdzenia nieważności umowy jest uznanie świadczenia spełnionego przez powodów w jej wykonaniu za świadczenie nienależne w rozumieniu art. 410 § 2 k.c. W doktrynie przyjmuje się, że powyższa podstawa do odzyskania świadczenia ma zastosowanie w przypadku, gdy nieważność wynika z faktu, że część czynności prawnej była nieważna, a z okoliczności wynika, że bez postanowień dotkniętych nieważnością czynność nie zostałaby dokonana. Świadczenie w wykonaniu nieważnej czynności prawnej jest określane jako *condictio sine causa*. Upoważnia zubożonego do żądania zwrotu wzbogacenia na podstawie art. 410 § 1 k.c. w zw. z art. 405 kc.

W rozpoznawanej sprawie mamy do czynienia zatem z nienależnym świadczeniem powodów jako kredytobiorców na rzecz pozwanego banku, gdyż było to świadczenie w wykonaniu nieważnej umowy z dnia 5 listopada 2008 roku.

Przepis art. 411 k.c. stanowi, że nie można żądać zwrotu świadczenia: 1) jeżeli spełniający świadczenie wiedział, że nie był do świadczenia zobowiązany, chyba że spełnienie świadczenia nastąpiło z zastrzeżeniem zwrotu albo w celu uniknięcia przymusu lub w wykonaniu nieważnej czynności prawnej; 2) jeżeli spełnienie świadczenia czyni zadość

zasadom współżycia społecznego; 3) jeżeli świadczenie zostało spełnione w celu zadośćuczynienia przedawnionemu roszczeniu; 4) jeżeli świadczenie zostało spełnione, zanim wierzytelność stała się wymagalna.

Art. 411 k.c. nie stoi na przeszkodzie uwzględnieniu roszczenia powodów, gdyż świadczenie w wykonaniu nieważnej czynności prawnej nie jest przeszkodą w dochodzeniu roszczenia nawet w sytuacji, gdy spełniający świadczenie wiedział, że nie był do świadczenia zobowiązany. W przypadku przesunięcia majątkowego bez podstawy prawnej, zwrot bezpodstawnego wzbogacenia polega na dokonaniu powrotnego przesunięcia majątkowego (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 8 lutego 2017 roku, sygn. akt I ACa 1016/16).

Jak wynika z ustaleń sądu, poczynionych – między innymi – w oparciu o przedłożone przez powodów zaświadczenie z dnia 29.08.2018 roku (k. 54 i n.), a nie kwestionowane przez stronę pozwaną, rozliczenie wpłat, powodowie w okresie od 6 listopada 2008 roku do 7 sierpnia 2018 roku uiszcili na rzecz pozwanego łącznie 715.363,16 zł i zwrotu tej kwoty mogliby się domagać na podstawie art. 410 § 1 k.c.

w zw. z art. 405 k.c. Powodowi powołując się na nieważność umowy wystąpili jednak w pozwie z żądaniem zapłaty niższej kwoty tj. kwoty 235.124,53 zł, traktując tą kwotę jako nadpłatę w z tytułu różnicy pomiędzy sumą zapłaconych rat kapitałowo- odsetkowych z uwzględnieniem przeliczenia udostępnionej kwoty kredytu z (...) na PLN kursem sprzedaży danej waluty stosowanym przez bank według danych historycznych w okresie objętym żądaniem pozwu, a sumą rat kapitałowo-odsetkowych, jakie powodowie winni byli bankowi zapłacić w tym okresie przy przyjęciu prawidłowej spłaty kredytu udzielonego i spłaconego w PLN, bez przeliczenia jakimkolwiek kursem (...).

Zdaniem Sądu biorąc pod uwagę, że umowa zawarta przez strony jest nieważna powodom przysługuje roszczenie o zwrot nienależnych świadczeń spełnionych w okresie objętym żądaniem pozwu w dochodzonej wysokości - skoro powodowie mogliby dochodzić zwrotu wszystkich uiszczonych kwot w tym okresie, to tym bardziej uzasadnione jest żądanie zwrotu części należności.

Mając na uwadze powyższe sąd zasądził od pozwanego na rzecz powodów całą należność dochodzoną w pkt. 1) pozwu.

Ocenić należy, że rozliczenie nieważnej umowy na podstawie przepisów o nienależnym świadczeniu jest czystym restytucyjnym (tak: prof. E. Ł., (...)) Rozliczenie takie winno opierać się zatem na założeniu, że po każdej ze stron nieważnej umowy powstaje roszczenie o zwrot tego, co świadczyła (tzw. teoria dwóch kondykcji). Ocenę tę podzielił Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 16 lutego 2021r. (sygn. akt III CZP 11/20).

O odsetkach sąd orzekł na podstawie art. 481 k.c., zgodnie z którym jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi (§ 1).

Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powodów odsetki, ustawowe za opóźnienie od roszczenia o zwrot uiszczonych rat od 17 sierpnia 2019 r., tj. po upływie 14 dni od doręczenia pozwanemu odpisu pozwu (k. 157 v), a nie tak jak chciała strona powodowa od dnia wniesienia powództwa. Zważyć bowiem należy, że powodowie pismem z dnia 24 kwietnia 2019 r. wezwali pozwanego do zapłaty, jednak w aktach sprawy brak jest potwierdzenia doręczenia ww. wezwania pozwanemu. Zdaniem Sądu, dopiero doręczenie pozwu wywołało ten skutek. Zgodnie z art. 455 k.c. jeżeli termin spełnienia świadczenia nie jest oznaczony ani nie wynika z właściwości zobowiązania, świadczenie powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania, przy czym niezwłocznie oznacza to u terminie realnym, który ma uwzględniać okoliczności miejsca i czasu (por. wyrok SN z 26 kwietnia 2017 r., sygn. akt I CSK 408/16). Nie oznacza to również natychmiast. Sąd w niniejszej sprawie doszedł do

przekonania, że z uwagi na obszerność pozwu termin, o którym mowa w art. 455 k.c. wynosi 14 dni. Dopiero po jego upływie od doręczenia pozwu orzeczono odsetki od roszczenia o zwrot rat. W pozostałym zakresie roszczenie o zasądzenie odsetek oddalono.

Mając na uwadze powyższe, zasądzeniu od pozwanego na rzecz powodów podlegała kwota 235.124,53 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 17 sierpnia 2019 roku do dnia zapłaty – o czym orzeczono w punkcie 1. sentencji wyroku.. W punkcie 2. sentencji wyroku sąd oddalił powództwo w zakresie części żądania odsetkowego.

Jednocześnie Sąd nie podzielił twierdzeń powodów, że roszczenie na ich rzecz należy zasądzić solidarnie do ich małżeńskiego majątku wspólnego. Zgodnie z art. 369 k.c. zobowiązanie jest solidarne, jeśli wynika to z ustawy lub z czynności prawnej. Z kolei małżeńska wspólność majątkowa jest rodzajem współwłasności, tj. współwłasność łączna. Nie realizuje ona dyspozycji art. 369 k.c. Brak jest więc podstaw, aby roszczenie na rzecz powodów zasądzić solidarnie. Oczywistym jest bowiem, że kwota ta ex lege po jej uiszczeniu przez pozwanego wejdzie w skład małżeńskiej wspólności majątkowej powodów, która jest bez udziałowa. Przedmiot świadczenia, które wchodzi do majątku wspólnego małżonków nie ulega zatem podziałowi na niezależne od siebie części (por. wyrok SA w Warszawie z 18 maja 2017 r., sygn. akt I ACa 1394/16). W postępowaniu nie podnoszono, aby między powodami istniał inny ustrój niż ustawowa wspólność.

Pozwany bank podniósł zarzut przedawnienia roszczenia powodów. Zarzut ten okazał się jednak bezzasadny. Zgodnie z ogólną zasadą wyrażoną w art. 118 k.c., jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, termin przedawnienia wynosi sześć lat, a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej - trzy lata; jednakże koniec terminu przedawnienia przypada na ostatni dzień roku kalendarzowego, chyba że termin przedawnienia jest krótszy niż dwa lata. Bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne, przy czym zgodnie z treścią art. 120 § 1 k.c. jeżeli wymagalność roszczenia zależy od podjęcia określonej czynności przez uprawnionego, bieg terminu rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stałoby się wymagalne, gdyby uprawniony podjął czynność w najwcześniejszym możliwym terminie.

Zgodnie z przepisami intertemporalnymi nowelizacji z dnia 13 kwietnia 2018 r., jeżeli roszczenia przysługujące konsumentom powstały przed datą wejścia w życie nowelizacji, a w dacie tej nie były już przedawnione, zastosowanie znajdują wcześniejsze reguły przedawnienia roszczeń – art. 5 ust. 3 ustawy o zmianie ustawy Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2018, poz. 1104). Oznacza to,

że w przypadku roszczeń konsumentów, których termin przedawnienia określa się zgodnie z art. 118 k.c. lub art. 125 § 1 k.c., termin przedawnienia wynosi wciąż 10 lat.

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy, wskazać należy, że zarówno część kapitałowa, jak i odsetkowa raty oraz składka ubezpieczeniowa stanowi świadczenie nienależne, skoro podstawą ich świadczenia była umowa kredytu, uznana ostatecznie za nieważną. Skutkiem uznania czynności prawnej za nieważną jest m.in. to, że wszystko co było na podstawie tej umowy świadczone (w przypadku umowy kredytu kapitał, oprocentowanie, marża, odsetki karne, opłaty, prowizje, inne świadczenia określone w umowie) ostatecznie jest świadczeniem nienależnym.

W kontekście zarzutu przedawnienia należy zauważyć, że gdy uprzednio istniejąca umowa upada mamy do czynienia z *condicto causa finite* skoro w momencie dokonywania świadczeń w ramach umowy kredytowej świadczenia stron mają prawną podstawę, a dopiero decyzja konsumenta-kredytobiorcy (o skorzystaniu z opcji unieważnienia) i następujący w jej wyniku wyrok sądu spowodują jej upadek. Świadczenia spełnione na podstawie nieważnej umowy podlegają zwrotowi stosownie do reżimu zwrotu nienależnego świadczenia, co dotyczy także reguł przedawnienia wynikających zeń roszczeń. Sąd podziela stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w Uchwale z dnia 16 lutego 2021 r. sygn. III CZP 11/20 zgodnie, z którym co do zasady termin przedawnienia roszczeń o zwrot nienależnie spełnionych świadczeń może rozpocząć bieg dopiero po podjęciu przez kredytobiorcę – konsumenta wiążącej (świadomej, wyraźnej i swobodnej) decyzji w tym względzie. Dopiero bowiem wtedy można przyjąć, że brak podstawy prawnej świadczenia stał się definitywny, a strony mogły zażądać skutecznie zwrotu nienależnego świadczenia. Oznacza to w szczególności, że kredytobiorca – konsument nie może zakładać, iż roszczenie banku uległo przedawnieniu w terminie liczonym tak, jakby wezwanie do zwrotu udostępnionego kredytu było możliwe już w dniu jego udostępnienia. (por. też wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 grudnia 2019 r. (V CSK 382/18), wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 3 października 2019 r. w sprawie(...), K. D. i J. D. przeciwko (...) Bank (...), pkt 55, 67). Z jednej strony oznacza to,

że kredytobiorca-konsument nie może zakładać, iż roszczenie banku uległo przedawnieniu w terminie liczonym tak, jakby wezwanie do zwrotu udostępnionego kredytu było możliwe już w dniu jego udostępnienia (art. 120 § 1 zd. 2 k.c.), ale z drugiej prowadzi do wniosku, że roszczenia kredytobiorcy względem banku stają się wymagalne dopiero po podjęciu przez kredytobiorcę- konsumenta wiążącej (świadomej, wyraźnej i swobodnej) decyzji w tym względzie.

Pierwszym tego wyrazem na gruncie przedmiotowej sprawy w odniesieniu do roszczenia o zwrot zapłaconych rat było w ocenie sądu dopiero doręczenie pozwanemu odpisu pozwu – o czym szerzej niżej. W konsekwencji sąd uznał, że zarzut przedawnienia jest w całości bezskuteczny.

Koszty postępowania.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c., zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Pozwany Bank jest więc zobowiązany zwrócić na rzecz powodów kwotę 11.817 złotych, na którą składają się: 10.800,00 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego (§ 2 pkt 7 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych), 1.000 złotych tytułem zwrotu uiszczonej opłaty od pozwu, 17,00 złotych tytułem uiszczonej opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

Sąd nie uwzględnił wniosku pełnomocnika powodów o zasądzenie od pozwanego na rzecz powodów kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych w podwójnej wysokości. Zastosowanie przez Sąd stawki minimalnej kosztów zastępstwa procesowego umotywowane było faktem, iż Sądowi z urzędu znany jest fakt występowania pełnomocnika powodów w innych sprawach, o analogicznym stanie faktycznym i prawnym. W związku z tym, niezbędny nakład pracy pełnomocnika obejmował węższy zakres przygotowań merytorycznych.

Z uwagi na to, że postępowanie dowodowe zostało przeprowadzone w całości, sąd na podstawie art. 15zss2 ustawy z 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem (...)19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, zamknął rozprawę i wydał wyrok na posiedzeniu niejawnym.

Apelację od powyższego wyroku wniósł pozwany bank który zaskarżył wyrok w części tj w zakresie punktów 1 i 3 zarzucając:

1. naruszenie prawa procesowego, a mianowicie art. 227 k.p.c. w zw. z art. 232 k.p.c. i art. 278 k.p.c. oraz art 235² § 1 pkt 2 k.p.c. w zw. z art. 162 § 1 k.p.c. oraz art. 205³ § 5 k.p.c., mające istotny wpływ na wynik sprawy, poprzez oddalenie wniosku Banku o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego sądowego na fakty podane w odpowiedzi na pozew i pizyloczone też w piśmie Banku z dnia 12 listopada 2020 r. jako zbędnego, podczas gdy okoliczności objęte tezą dowodową, na którą dowód ten został zgłoszony dotyczą istotnych kwestii i zagadnień mających znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy,

2. naruszenie przepisów postępowania, a mianowicie art. 233 § k.p.c. polegające na przeprowadzeniu dowolnej i sprzecznej z zasadami logicznego rozumowania oceny dowodów oraz braku wszechstronnej oceny materiału dowodowego w postaci:

- Wniosku o kredyt mieszkaniowy („Wniosek kredytowy”) (k. 299-304),
- Umowy kredytu hipotecznego nr (...) - (...) z dnia 21 czerwca

2004 r.,

- Wniosków o wypłatę transz (k. 307-308),

- Ogólnych warunków udzielania przez (...) Bank (...) SA kredytu mieszkaniowego N.-H. (dalej również jako: „(...)”),
- Umowy nr (...) o kredyt mieszkaniowy N.-H. z dnia 5 listopada 2008 r. (dalej również jako: (...) oraz (...)) (k.45-52),
- Załącznika do Zarządzenia nr (...) Prezesa Zarządu (...) Bank (...) S.A. z dnia 30 maja 2008 r. - „Instrukcji udzielania przez (...) Bank (...) S.A. kredytu mieszkaniowego N.-H.” (k. 361-375),

i

- zeznań na piśmie świadka A. P. (k. 515- 517).
- zeznań świadka S. P. (k. 481-483),

i w konsekwencji - błędne przyjęcie że: (i) Bank nie wyjaśnił powodów zasad denominacji walutowej, (ii) powodowie nie zostali poinformowani należycie o ryzyku kursowym, ((...)) powodowie nie posiadali zdolności kredytowej na zaciągnięcie kredytu w (...), (iv) powodowie wnosili o udzielenie kredytu w PLN, (v) na podstawie Umowy Kredytu pozwany postawił do dyspozycji Klienta kwotę 1 310 000 zł, (vi) Klient nie miał wpływu na treść postanowień, a pozwany nie umożliwił im negocjacji poszczególnych postanowień, (vii)

Bank miał możliwość dowolnego ustalania kursów walut w Tabelach kursów,

2. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 69 ust. 1 i ust. 2 pkt 2 pr. bank. w zw. z art. 58 §1 k.c. oraz art. 353¹ k.c., poprzez błędną wykładnię tych przepisów skutkujące uznaniem, że Umowa Kredytu jest bezwzględnie nieważna, z uwagi na to, że (i) nie określa kwoty kredytu, (ii) kwota kredytu nie została oddana do dyspozycji powoda,

3. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 385¹ §§ 1 i 3 k.c. w zw. z art. 385² k.c. polegające na ich błędnym zastosowaniu skutkującym uznaniem, że postanowienia § 1 ust. 1 (...), § 1 ust. 2 i 3 (...), § 12 ust. 2 i 3 (...) oraz § 15 ust. 7 (...) Umowy Kredytu, stanowią niedozwolone postanowienia umowne, w szczególności wskutek uznania, że postanowienia te nie były przedmiotem indywidualnych uzgodnień stron i jednocześnie kształtują prawa i obowiązki Klienta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco

naruszając interesy Klienta,

4. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 385¹ § 2 k.c. art. 385¹ § 2 k.c. w zw. z art. 65 k.c. w zw. z art. 69 pr. bank. oraz w zw. z art. 6 ust. 1 Dyrektywy 93/13 polegające na ich błędnej wykładni i uznaniu, że konsekwencją stwierdzenia niedozwolonego (abuzywnego) charakteru postanowień Umowy Kredytu w zakresie odnoszącym się do przeliczeń w oparciu o kursy z Tabeli kursowej Banku jest nie tylko bezskuteczność tych postanowień, ale także nieważność Umowy Kredytu.

5. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 358 § 1 i 2 k.c. w brzmieniu obowiązującym od dnia 24 stycznia 2009 r. polegające na jego pominięciu i uznaniu, że w polskim porządku prawnym nie obowiązuje przepis dyspozytywny, który mógłby znaleźć zastosowanie do Umowy kredytu i do rozliczeń dokonywanych na jej podstawie;

6. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 385¹ § 2 k.c. w zw. z art. 5 k.c., art. 6 ust. 1 Dyrektywy (...) w zw. z art. 2 oraz art. 32 Konstytucji RP oraz art. 2 i art. 3 Traktatu o Unii Europejskiej poprzez ich niewłaściwe zastosowanie i bezpodstawne ustalenie nieważności Umowy, w sytuacji, gdy zastosowania tak daleko idącej sankcji oznacza naruszenie podstawowych zasad porządku prawnego, jakimi są (i) zasada równości, (ii) zasada pewności prawa i (...)) zasada proporcjonalności, które to zasady wynikają również z art. 2 oraz art. 32 Konstytucji RP oraz z art. 2 i art. 3 Traktatu o Unii Europejskiej,

7. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 118 k.c. i art. 731 k.c. poprzez ich niezastosowanie i uznanie, że podniesiony zarzut przedawnienia roszczenia powodów nie znajduje uzasadnienia w niniejszej sprawie.

Wskazując na powyższe pozwany wniósł o:

1. zmianę zaskarżonego wyroku poprzez:

1.1. oddalenie powództwa w całości,

1.2. zasądzenie od Klienta na rzecz Banku zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu pierwszoinstancyjnym, według norm przepisanych, wraz z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie, o których mowa w art. 98 § 1¹ k.p.c.,

2. zasądzenie od Klienta na rzecz Banku zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego, obejmujących zwrot opłaty sądowej od apelacji i zwrot kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym według norm przepisanych, wraz z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie, o których mowa w art.

98 § 1¹ k.p.c.,

a nadto - na podstawie art. 380 k.p.c. - wniósł o:

3. rozpoznanie przez Sąd II instancji rozstrzygnięć Sądu I instancji, które nie podlegały zaskarżeniu w drodze zażalenia, w postaci wydanego w dniu 7 lipca 2021 r. w przedmiocie uznania postępowania dowodowego za przeprowadzone w całości oraz wydanego w dniu 2 listopada 2020 r. postanowienia o oddaleniu wniosku Banku o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego poprzez zmianę tego postanowienia oraz dopuszczenie i przeprowadzenie przez Sąd II instancji dowodu opinii biegłego sądowego z zakresu ekonomii ze specjalnością w zakresie bankowości i rynków walutowych na fakty sprecyzowane w piśmie Banku z dnia 12 listopada 2020 r.,

4. ewentualnie, o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania z pozostawieniem temu Sądowi rozstrzygnięcia w przedmiocie kosztów procesu za obie instancje, w tym kosztów zwrotu zastępstwa procesowego,

a nadto o zwrot kwoty 100 zł jako różnicy między uiszczoną opłatą od apelacji a opłatą należną (art.80 u.k.s.c.).

W odpowiedzi na apelację powodowie wnieśli o:

1. oddalenie apelacji ;

2. zasądzenie od pozwanego solidarnie na rzecz powodów kosztów postępowania apelacyjnego w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych;

3. oddalenia wniosku pozwanego o zmianę postanowienia dowodowego i dopuszczenie dowodu z opinii biegłego sądowego pominiętego w toku postępowania przed Sądem I-instancji zawartego w pkt 4 na str. 3 apelacji.

W dniu 23 grudnia 2022 r wpłynęło do Sądu Apelacyjnego pismo pozwanego banku z dnia 19 grudnia 2022 r z zarzutem zatrzymania.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja jedynie w nieznaczej części co do zarzutu zatrzymania okazała się uzasadniona.

W apelacji podniesiono zarzuty dotyczące naruszenia zarówno prawa procesowego, jak i materialnego. W pierwszej kolejności Sąd II instancji odniósł się do zarzutów dotyczących obrazu prawa procesowego, gdyż dopiero prawidłowo ustalony stan faktyczny stanowić może podstawę dla

rozstrzygnięcia pozwu złożonego w niniejszej sprawie. Wskazać bowiem należy, iż prawidłowość zastosowania lub wykładni prawa materialnego może być właściwie oceniona jedynie na kanwie niewadliwie ustalonej podstawy faktycznej rozstrzygnięcia. Skuteczne, zatem zgłoszenie zarzutu dotyczącego naruszenia prawa materialnego wchodzi zasadniczo w rachubę tylko wtedy, gdy ustalony przez Sąd I instancji stan faktyczny, będący podstawą zaskarżonego wyroku, nie budzi zastrzeżeń (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 marca 1997 r. II CKN 60/97 - OSNC 1997/9/128). Powyższe rodzi konieczność rozpoznania w pierwszym rzędzie zmierzających do zakwestionowania stanu faktycznego zarzutów naruszenia prawa procesowego (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 marca 1997 r. II CKN 18/97 - OSNC 1997/8/112).

Skarżący podniósł zarzut naruszenia art. 233 § 1 i 2 k.p.c.

Zgodnie z art. 233 § 1 k.p.c. sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Zgodnie z utrwalonym w judykaturze poglądem dopiero wykazanie i uzasadnienie, że wnioski wyprowadzone przez sąd z określonego materiału dowodowego nie są logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym pozwala na skuteczne podniesienie zarzutu naruszenia tego przepisu (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 września 2002 roku, II CKN 817/00, LEX nr 56906).

Jednocześnie w myśl art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z niego wywodzi skutki prawne. Jest to podstawowa zasada, która obowiązuje w procesie cywilnym, a odstępstwo od niej możliwe jest jedynie w sytuacji, gdy przepis szczególny tak stanowi.

Podnosząc w apelacji zarzut naruszenia art. 233 § 1, strona musi wykazać, jakich dowodów sąd nie ocenił lub ocenił wadliwie, jakie fakty pominął i jaki wpływ pominięcia faktów czy dowodów miało na treść orzeczenia (por. wyrok SN z 5 września 2002 r., II CKN 916/00, LexPolonica nr 376856)

Tylko ocena rażąco błędna lub oczywiście sprzeczna z treścią materiału dowodowego, nieodpowiadająca zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, może czynić usprawiedliwionym zarzut naruszenia art. 233 § 1. k.p.c.

Gdy jednak sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym z całości materiału dowodowego, z którego można wysnuć także wnioski odmienne, nie można mu przypisać zarzutu naruszenia art. 233 § 1. Takie działanie mieści się bowiem w przyznanych sądowi kompetencjach do swobodnego uznania, którą z możliwych wersji uznaje za prawdziwą (wyroki SN: z 27 września 2002 r., II CKN 817/00,

Zdaniem Sądu Odwoławczego, Sąd I instancji przeprowadził postępowanie dowodowe w zakresie wystarczającym dla poczynienia ustaleń faktycznych mających wpływ na zastosowanie przepisów prawa materialnego. Zgromadzone w sprawie dowody poddał wszechstronnej, wnikliwej ocenie, ustalając prawidłowo stan faktyczny sprawy. Ocena dowodów przeprowadzona przez Sąd Okręgowy, zdaniem Sądu Apelacyjnego, przy uwzględnieniu podanych poniżej uwag, odpowiada wymogom stawianym przez przepis art. 233 § 1 k.p.c., uwzględnia cały zgromadzony w sprawie materiał dowodowy i tym samym pozostaje pod ochroną wynikającą z powołanego przepisu. Nie nosi ona cech dowolności, odnosi się do przeprowadzonych w sprawie dowodów. W tym stanie rzeczy zarzuty pozwanego banku dotyczące naruszenia przepisu art. 233 § 1 k.p.c. nie zasługiwały na uwzględnienie.

Sąd Apelacyjny w całości podziela ocenę zarówno zeznań świadków jaki i dołączonych do odpowiedzi na pozew oraz dalszych pism procesowych dokumenty.

W żaden sposób dowody te nie mogły prowadzić do odmiennej oceny niż dokona przez Sąd I Instancji .

Dla rozstrzygnięcia w sprawie nie mają znaczenia dokumenty w postaci Ogólnych warunków udzielania przez (...) Bank (...) SA kredytu mieszkaniowego N.-H. (dalej również jako: „OWU”) oraz Załącznik do Zarządzenia nr (...) Prezesa Zarządu (...) Bank (...) S.A. z dnia 30 maja 2008 r. - „Instrukcji udzielania przez (...) Bank (...) S.A. kredytu mieszkaniowego N.-H.” (k. 361-375), zważywszy, że pozwany nawet nie twierdzi, że z tymi dokumentami

zapoznano powodów przed podpisaniem przez niego umowy. Zdaniem Sądu dokumenty te są jedynie dokumentami wewnętrznymi Banku do którego winni stosować się pracownicy Banku.

Natomiast ocena takich dokumentów jak sama umowa , a w szczególności sporne zapisy , wniosku o kredyt mieszkaniowy nie narusza w żaden sposób art. 233 k.p.c.

Nie są trafne zarzuty apelacji w zakresie w jakim wskazują, że powodowie zostali poinformowani o rzeczywistym ryzyku kursowym (walutowym). Odnosząc się do zarzutu naruszenia prawa procesowego, które apelujący upatrywał w nieprzypisaniu przez Sąd Okręgowy należytej wagi treści wniosku kredytowego, potwierdzającego poinformowanie powodów o ryzyku walutowym wskazać należy, że Sąd Okręgowy ustalił treść przedmiotowej umowy kredytowej zgodnie z treścią podnoszoną przez apelującego. To znaczy uwzględnił treść wniosku kredytowego a także obowiązki w okresie, w którym umowa kredytowa była zawierana procedur określających, jakie informacje winny być

przekazywane klientom. Okoliczność ta jednak nie sanowała abuzywności klauzul walutowych, o czym mowa w dalszej części.

Wskazując na naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. skarżący nie nawiązał do wyników postępowania dowodowego, ani samej oceny dowodów, według określonych w tym przepisie kryteriów. Zasadniczo podnosił jedynie pominięcie przez Sąd Okręgowy istotnych - jego zdaniem - dla wyniku sprawy faktów, które przeciwstawił własnej koncepcji. W tym stanie rzeczy polemika z wyrażonym w ten sposób stanowiskiem, nieoparta przytoczeniem właściwej, dla możliwości jego zwalczania, podstawy apelacyjnej nie mogła odnieść skutku.

W ocenie Sądu Apelacyjnego - wbrew twierdzeniom apelującego - materiał dowodowy zebrany w sprawie nie dał podstaw do poczynienia ustaleń oczekiwanych przez apelującego. Nadto apelujący nie podał innych dowodów, które rzekomo Sąd Okręgowy miałyby pominąć, ograniczając się w tym względzie do zarzutu pominięcia dowodu z opinii biegłego z zakresu ekonomii ze specjalnością w zakresie bankowości na okoliczność zmiany kursu walut, oceny ryzyka walutowego, kursu sprzedaży waluty w okresie zawarcia umowy, wypłaty transz kredytu i spłaty kredytu, w szczególności czy nie odbiegał on od kursu rynkowego. Tymczasem dowód ten nie byłby w stanie przesądzić o tym czy postanowienia kwestionowanej umowy, stanowiące główne świadczenia stron, a wprowadzające ryzyko kursowe były abuzywne. Omawiany obowiązek informacyjny banku nie ogranicza się do podania notoryjnego faktu o zmienności kursów, jak i odebrania od kredytobiorców oświadczeń o zapoznaniu się z ryzykiem kursowym i ryzykiem wynikającym ze zmiennej stopy procentowej i akceptacji takiego stanu rzeczy, wyrażonej poprzez złożenie wniosku o udzielenie kredytu waloryzowanego do waluty obcej. Chodzi nie tylko o wypełnienie obowiązków informacyjnych w aspekcie formalnym, ale przede wszystkim materialnym czyli takim, który pozwoli dostatecznie uważnemu i rozsądnemu, ale też przeciętnemu konsumentowi oszacować - potencjalnie istotne - konsekwencje ekonomiczne takiego warunku (waloryzacji) dla swoich zobowiązań finansowych. Dla konsumenta istotna jest jasna i zrozumiała informacja uzyskana od banku. Tylko bowiem takie ustalenia mogły wpłynąć na ocenę kwestionowanych klauzul waloryzacyjnych. Także fakt istnienia u pozwanego pewnych procedur w zakresie informowania o ryzyku związanym z kursem walut nie był wystarczający dla wywiedzenia faktów poinformowania powodów o ryzyku kursowym. W konsekwencji zarzut naruszenia art. 231 k.p.c. okazał się chybiony.

Ponadto przyjęcie omawianego zarzutu jako uzasadnionego wymagało wykazania przez apelującego, że Sąd I instancji pominął określone dowody, popełnił błędy w ich ocenie, naruszył zasady logicznego rozumowania czy doświadczenia życiowego. Jednocześnie koniecznym było podanie konkretnych dowodów, których zarzut ten dotyczył. Zgodnie bowiem z dyspozycją zawartą w art. 233 § 1 k.p.c. sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania po wszechstronnym

rozważeniu zebranego materiału dowodowego. Natomiast apelujący pomimo sformułowania zarzutu naruszenia powyższego przepisu nie podał, prócz wskazanego powyżej, nie tylko jakie dowody w sprawie Sąd I instancji pominął, ale też które z dowodów ocenił z naruszeniem zasady wynikającej z tego przepisu. Przy tym wywody apelującego w

przeważającym zakresie zasadniczo podważają wnioski Sądu Okręgowego poczynione w oparciu o ustalenia faktyczne. Stąd nie mogły podlegać ocenie w ramach zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c.

W konsekwencji zarzuty naruszenia art. 235² § 1 pkt 2 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. w zw. z art. 278 k.p.c. w zw. z art. 205¹² § 2 k.p.c. okazały się bezzasadne. Sąd Apelacyjny, uznając zarzuty naruszenia prawa procesowego w omawianym zakresie za chybione, poczynione przez Sąd Okręgowy ustalenia faktyczne uznał za prawidłowe oraz zgodne z zasadami logiki i doświadczenia życiowego

Co do zarzutów prawa materialnego to:

Zasadny okazał się zarzut naruszenia art. 69 pr.bank art. 58 k.c. i art. 353.k.,c.

Należy wskazać, że trafnie Sąd I instancji stwierdził, że powodowie zawarli umowę o kredyt denominowany na spłatę kredytu zaciągniętego w N. Bank (...) kredytu w umowie była wyrażona w walucie obcej a została wypłacona w walucie polskiej, według klauzuli umownej opartej na kursie kupna waluty obcej obowiązującym w dniu uruchomienia kredytu. Wniosek ten należy wyprowadzić z celu, na jaki został zaciągnięty, tj. na sfinansowanie istniejącego zobowiązania w Rzeczypospolitej Polskiej. Kwestia zastrzeżenia wypłaty i spłaty kredytu w walucie krajowej dotyczyła wyłącznie sposobu wykonania zobowiązania i nie powodowała zmiany waluty wierzytelności, waluta udzielenia kredytu i waluta wypłaty bądź spłaty nie muszą być bowiem tożsame (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 listopada 2019 r., sygn. II CSK 483/18).

Ubocznie wskazać należy, że w kredycie indeksowanym kwota kredytu jest podawana w walucie krajowej i w tej walucie zostaje wypłacona ale zostaje przewalutowana na walutę obcą, po czym spłata kredytu następuje w walucie krajowej. Oba rodzaje kredytu nie należy mylić z kredytem walutowym. O tym, że strony zawarły umowę o kredyt walutowy świadczy bezpośrednio w umowie wskazanie kwoty i waluty kredytu, oprocentowanie kredytu odpowiadające jego walucie (np. stopa L.), możliwość dokonania jego przewalutowania, możliwość wypłaty i spłaty kredytu w walucie obcej, posilkowo treść wniosku o kredyt i nazwa umowy (por. wyrok SN z dnia 9 października 2020 r., sygn. III CSK 99/18). Wolą powodów było uzyskanie kwoty w polskich złotych tytułem kredytu konsolidacyjnego celem spłaty częściowo pożyczki hipotecznej i częściowo uzyskanie kredytu gotówkowego w PLN. Mimo określenia w umowie tej kwoty w walucie (...) kwota ta została wypłacona w polskim złotym na spłatę zobowiązań istniejących w PLN na terenie Rzeczypospolitej Polskiej.

Stwierdzić należy, że nie ma sprzeczności konstrukcji umowy kredytu odwołującej się do waluty obcej, w tym przewidującej udzielenie kredytu denominowanego w walucie obcej z art. 69 ust. 1 ustawy

– Prawo bankowe. Stąd zarzut naruszenia art. 69 ustawy – Prawo bankowe w zw. z art. 58 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 353¹ k.c. nie mógł odnieść skutku. Umowa kredytu wiążąca wysokość udzielonego kredytu oraz wysokość jego spłat z kursem waluty obcej, np. franka szwajcarskiego, nie jest , co błędnie uznał Sąd Okręgowy, sprzeczna z ogólną konstrukcją umowy kredytu przewidzianą w art. 69 ust. 1 tej ustawy. Orzecznictwo Sądu Najwyższego (por. np. wyrok Sądu Najwyższego z 11 grudnia 2019 r., V CSK 382/18, a także powołane w nim wyroki Sądu Najwyższego: z 22 stycznia 2016 r., I CSK 1049/14; z 19 marca 2015 r., IV CSK 362/14; z 22 stycznia 2016 r., I CSK 1049/14; z 1 marca 2017 r., IV CSK 285/16) a także ustawa z dnia 29 lipca 2011 r. o zmianie ustawy - Prawo bankowe oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2011 r. Nr 165, poz. 984), czyli tzw. ustawa antyspreadowa, potwierdziły tylko to, co wcześniej wynikało już z zasady autonomii woli stron (art. 353¹ k.c.), a mianowicie, że przed wejściem w życie tej ustawy dopuszczalne było zawieranie umów o kredyt denominowany, jak i indeksowany (por. wyrok Sądu Najwyższego z 30 października 2020 r., II CSK 805/18).

O ile zatem kredyt indeksowany i denominowany, nie są kredytami niezgodnymi z art. 69 ust. 3 ustawy – Prawo bankowe i mieszczą się w granicach swobody umów, o tyle ich mechanizm indeksacyjny (waloryzacyjny) podlega ocenie z punktu widzenia art. 385¹ – 385³ k.c. (por. wyrok SN z dnia 11 grudnia 2019 r. w sprawie V CSK 382/18).

Z tego punktu widzenia zarzuty apelacji nie zasługiwały już na uwzględnienie .

Sąd Apelacyjny podziela bowiem stanowisko Sądu I Instancji , że zapisy umowy w § 1 ust 2. o treści : „w przypadku kredytu denominowanego w walucie obcej , kwota kredytu wypłacana w złotych polskich zostanie określona poprzez przeliczenie na złote kwoty wyrażonej w walucie , w której kredyt jest denominowany według kursu kupna tej waluty , zgodnie z Tabelą kursów obowiązującą w banku w dniu uruchomienia środków , w momencie dokonywania przeliczeń kursowych, mają charakter abuzywny” , § 12 ust. 3 o treści: ”do przeliczenia kwot walu uruchamianego kredytu stosuje się kurs kupna waluty obcej według tabeli kursów obowiązującej w banku w dniu wypłaty środków , w momencie dokonywania [przeliczeń kursowych.”, oraz § 15 ust 7 pkt 3 o treści:” do przeliczeń rat kapitałowo – odsetkowych spłacanego kredytu , stosuje się kurs sprzedaży danej waluty według Tabeli kursów obowiązującej w banku w dniu spłaty , w momencie dokonywania przeliczeń kursowych.”.

Jak już wyżej wskazano Sąd Apelacyjny podziela zasadność stanowiska Sądu Okręgowego o abuzywności postanowień umowy odsyłających do kursów (...) z tabel pozwanego banku, w sytuacji, gdy umowa nie zawiera żadnych wskazań, jak te kursy będą ustalane. Postanowienia umowy kredytu, które uprawniają bank do jednostronnego ustalenia kursów walut nie są transparentne i pozostawiają pole do arbitralnego działania banku. W ten sposób obarczają kredytobiorcę nieprzewidywalnym ryzykiem oraz naruszają równorzędność stron (zob. wyroki Sądu Najwyższego z: 22 stycznia 2016 r., sygn. akt I CSK 1049/14; 1 marca 2017 r., sygn. akt IV CSK 285/16; 19 września 2018 r., sygn. akt I CNP 39/17;

24 października 2018 r., sygn. akt II CSK 632/17; 13 grudnia 2018 r., sygn. akt V CSK 559/17; 27 lutego 2019 r., sygn. akt II CSK 19/18; 4 kwietnia 2019 r., sygn. akt III CSK 159/17; 9 maja 2019 r., sygn. akt I CSK 242/18; 29 października 2019 r., sygn. akt IV CSK 309/18; 11 grudnia 2019 r., sygn. akt V CSK 382/18; 30 września 2020 r., sygn. akt I CSK 556/18; 2 czerwca 2021 r., sygn. akt I CSKP 55/21, z 28 września 2021 r. Sygn. akt I CSKP 74/21). Stanowisko wyrażone w tych orzeczeniach należy podzielić, bez potrzeby powtarzania całej argumentacji prawnej. Odnośnie do klauzul indeksacyjnych, w orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości również wskazywano nie raz na nieuczciwy ich charakter (por. np. wyroki z dnia 14 marca 2019 r. C-118/17, z dnia 20 września 2018 r. C 51/17, z dnia 20 września 2017 r., C-186/16).

Niedozwolona jest konstrukcja klauzul, która daje bankowi prawo do arbitralnego wyznaczania obciążeń konsumentów oraz dodatkowych korzyści banku. To, czy pozwany z możliwości tych korzystał pozostaje bez znaczenia. Kwalifikacja według przesłanek z art. 385¹ § 1 k.c. dokonywana jest bowiem według stanu na dzień kontraktowania, bez względu na późniejszy rzeczywisty sposób wykonywania umowy (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 20 czerwca 2018 r., III CZP 29/17, OSNC 2019/1/2).Także kwestia zakresu faktycznego zdeterminowania wysokości kursów wskaźnikami zewnętrznymi, przy zaniechaniu skonkretyzowania tych wskaźników i zaprezentowania ich powódce, nie mogła być prawnie relewantna.

Trafnie uznał Sąd I instancji, że sporne postanowienia umowne nie zostały z powodami indywidualnie uzgodnione w znaczeniu wynikającym z art. 385¹ § 3 k.c. Powodowie nie mieli bowiem realnego wpływu na kształtowanie poszczególnych postanowień umowy, w tym w kwestionowanym zakresie. Możliwości negocjacyjne powodów ograniczone były do wyboru opcji z oferty pozwanego Banku i w żadnym stopniu nie dotyczyły kwestionowanych przez powodów postanowień umownych. Jak słusznie stwierdził Sąd Okręgowy, nawet jeżeli konsument znał i rozumiał treść danego postanowienia oraz zgodził się na wprowadzenie go do umowy, to takie postanowienie umowy może być traktowane jako uzgodnione indywidualnie jedynie w sytuacji, gdy sformułowano je w toku negocjacji z konsumentem, czego – wbrew twierdzeniom pozwanego – w toku postępowania nie wykazano. Z pewnością nie było wystarczające w tym zakresie, jak twierdzi apelujący, pisemne oświadczenie powodów o ryzyku kursowym zawarte we wniosku o kredyt. Powodowie podjęli decyzję o kredycie denominowanym nie będąc rzetelnie poinformowanym o prawdziwym ryzyku kursowym, natomiast kierując się zaufaniem do doradcy kredytowego, który ten właśnie kredyt wskazywał, jako najbardziej bezpieczne i stabilne źródło finansowania w ich sytuacji.

W świetle art. 385¹ § 1 k.c. możliwość uznania za niedozwolone (abuzywne) nieuzgodnionych indywidualnie postanowień umowy zawieranej z konsumentem wymaga kolejno ich zakwalifikowania albo jako postanowień, które nie określają głównych świadczeń stron, albo jako postanowień

określających główne świadczenia stron (w tym cenę lub wynagrodzenie), które nie zostały sformułowane w sposób jednoznaczny.

Wbrew twierdzeniom apelującego, walutowe klauzule indeksacyjne, jakie przyjęto w umowie stron, obejmujące ustalenie wysokości samego świadczenia, a także sposób przeliczenia rat kredytowych, określają świadczenie główne stron umowy, w rozumieniu przepisu art. 385¹ § 1 k.c., stanowiąc przedmiotowo istotny element umowy kredytu. Skoro bowiem zasady i termin spłaty kredytu stanowią istotne postanowienia umowy kredytu, to klauzule indeksacyjne na podstawie, których ustalana jest wysokość zobowiązania kredytobiorcy i zasady spłaty tego zobowiązania muszą być określone jako określające świadczenie główne kredytobiorcy (por. wyroki Sądu Najwyższego: z 4 kwietnia 2019 r., III CSK 159/17; z 9 maja 2019 r., I CSK 242/18 i z 11 grudnia 2019 r., V CSK 382/18, z dnia 2 czerwca 2021 r., sygn. I CSKP 55/21). „Za postanowienia umowne mieszczące się w pojęciu „głównego przedmiotu umowy” w rozumieniu art. 4 ust. 2 dyrektywy (...) należy uważać te, które określają podstawowe świadczenia w ramach danej umowy i które z tego względu charakteryzują tę umowę (por. wyroki (...): z 30 kwietnia 2014 r. w sprawie C-26/13, Á. K., H. R. przeciwko (...), pkt 49-50; z 26 lutego 2015 r. w sprawie C-143/13, B. M. i I. M. przeciwko S.C. (...) România SA, pkt 54; z 23 kwietnia 2015 r. w sprawie C-96/14, J.-C. H. przeciwko (...) SA, pkt 33; z 20 września 2017 r. w sprawie C-186/16, R. A. i in. przeciwko (...) SA, pkt 35).

Na marginesie jedynie wskazać należało, że nawet gdyby uznać, że walutowe klauzule indeksacyjne w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.p.c. nie określają głównych świadczeń strony a jedynie świadczenia poboczne, również należałoby by uznać je za niedozwolone (abuzywne), jako nieuzgodnione indywidualnie postanowienia umowy zawieranej z konsumentem (art. 385¹ § 1 k.p.c. zd. 1).

W konsekwencji za główne świadczenia stron uznać należało zapisy umowy kredytu (Części ogólnej umowy) denominowanego do waluty obcej zawartego przez powodów określające sposób oznaczenia kursu miarodajnego dla dokonywania przeliczeń walutowych, tj. § 1 ust. 2, § 12 ust. 3, § 15 ust. 7 pkt. 3 (...) (por.: wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 4 kwietnia 2019 r. w sprawie III CSK 159/17, LEX nr 2642144, z dnia 9 maja 2019 r. w sprawie I CSK 242/18, Legalis nr 1117668, z dnia 11 grudnia 2019 r. w sprawie V CSK 382, LEX nr 2771344, z dnia 2 czerwca 2021 r. w sprawie I (...) 55/21, LEX nr 3219740 itd., a także wyroki (...): z dnia 30 kwietnia 2014 r. w sprawie C-26/13 oraz z dnia 20 września 2017 r. w sprawie C-186/16).

Niezależnie od tego czy w/w zapisy umowy zostaną uznane za główne świadczenia stron, czy też nie, w niniejszej sprawie podlegają one kontroli co do spełnienia przesłanek z art. 385¹ § 1 k.c., ponieważ nie zostały sformułowane jednoznacznie (art. 385¹ § 1 k.c.), prostym i zrozumiałym językiem (art. 4 ust. 2 dyrektywy (...)). Sporna klauzula nie została bowiem w przedmiotowej umowie określona w sposób

jednoznaczny. Na jej podstawie kredytobiorcy nie byli bowiem w stanie oszacować kwoty, wyrażonej w PLN, jaką mieli obowiązek w przyszłości świadczyć, jak i wysokości kwoty, którą bank zastrzeże dla siebie z tytułu ustalania kursu wymiany walut. Na podstawie spornych postanowień pozwany bank jednostronnie i arbitralnie modyfikował wskaźnik, według którego obliczał wysokość zobowiązania powodów. Mechanizm tworzenia tabel kursowych, który bezpośrednio wpływał na wysokość zobowiązania, nie został w zawartej umowie w żaden sposób szczegółowo wyjaśniony, co oznacza, że omawiane postanowienia umowy stron zostały sformułowane w sposób niejednoznaczny. Zdaniem Sądu, warunki związane z mechanizmem indeksacyjnym wprowadzone w umowie nie zostały wyrażone w sposób prosty i zrozumiały, tak aby kredytobiorca był w stanie oszacować wpływające z umowy konsekwencje ekonomiczne. W tym stanie rzeczy brak, zdaniem Sądu, przeszkód do oceny powyższej klauzuli przez pryzmat art. 385¹ k.c.

Kryteriów jednoznaczności nie spełniał ani zapis § 1 ust. 2 umowy ani zapis § 12 ust. 3, ani zapis § 15 ust 7 pkt.3 odwołujące się do kursu kupna/sprzedaży dla dewiz, obowiązującego w pozwanym banku, według aktualnej tabeli kursów.

W orzeczeniu C-186/16 R.P. A. i in. przeciwko (...) S.A. (...) przedstawił wykładnię art. 4 ust. 2 dyrektywy - odpowiadającej art. 385(1) §1 zd. 2 kc. Wymóg wyrażenia warunku umownego prostym i zrozumiałym językiem oznacza, że w wypadku umów kredytowych instytucje finansowe muszą zapewnić kredytobiorcom informacje wystarczające do podjęcia przez nich świadomych i rozważnych decyzji. W tym względzie wymóg ów oznacza, że warunek dotyczący spłaty kredytu w tej samej walucie obcej co waluta, w której kredyt został zaciągnięty, musi zostać zrozumiany przez konsumenta zarówno w aspekcie formalnym i gramatycznym, jak i w odniesieniu do jego konkretnego zakresu, tak aby właściwie poinformowany oraz dostatecznie uważny i rozsądny przeciętny konsument mógł nie tylko dowiedzieć się o możliwości wzrostu lub spadku wartości waluty obcej, w której kredyt został zaciągnięty, ale również oszacować - potencjalnie istotne - konsekwencje ekonomiczne takiego warunku dla swoich zobowiązań finansowych. Tak wysokie wymogi dla umowy (...) potwierdził w orzeczeniu C-51/17 (nb 71-77).

Zapisy wskazanej umowy warunku tego nie spełniały.

Zgodnie art. 385¹ § 2 k.c., jeżeli postanowienie umowy nie wiąże konsumenta (wobec jego abuzywności), strony związane są umową w pozostałym zakresie. Oznacza to zatem, że umowa kredytu nie byłaby automatycznie nieważna.

Sąd Apelacyjny podziela jednak stanowisko Sądu Okręgowego iż po wyeliminowaniu tych abuzywnych zapisów umowa bez tych postanowień nie może być utrzymana w mocy.

W ocenie Sądu Apelacyjnego brak jest podstaw do zastąpienia powstałej w umowie luki innymi regulacjami. W polskim systemie prawnym nie ma przepisu o charakterze dyspozytywnym, który mógłby zastąpić zakwestionowane postanowienia umowy stron (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 13.01.2020r., I ACa 1205/18). Nie ma możliwości ustalenia wysokości zobowiązań powódki z odwołaniem do średniego kursu (...) ustalanego przez NBP.

Jak wynika z orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości ocena możliwości utrzymania umowy dokonywana być powinna według podejścia obiektywnego, a zatem zasadnicza staje się przede wszystkim odpowiedź na pytanie o realność ustalenia praw i obowiązków stron właściwych dla danego stosunku prawnego. Jak przy tym zaznaczał Trybunał Sprawiedliwości umowa powinna istnieć bez jakiegokolwiek zmiany innej niż ta wynikająca ze zniesienia nieuczciwego warunku (por. np. wyrok z dnia 7 sierpnia 2018 r., C 96/16 i C 94/17). Cel założony w art. 7 ust. 1 dyrektywy byłby bowiem osłabiony, gdyby sąd mógł kształtować postanowienia umowne i w razie stwierdzenia nieuczciwości niektórych z nich - swobodnie je zastępować (por. wyrok z dnia 26 marca 2019 r., C 70/17 i C 179/17). Również eliminacja elementów przesądzających o nieuczciwym charakterze warunku, z utrzymaniem go w pozostałym zakresie, choć nie została przez Trybunał oceniona jako niedopuszczalna, nie może prowadzić od zmiany istoty tego warunku (por. wyrok z dnia 29 kwietnia 2021 r., C - 19/20).

W tym stanie rzeczy uznać należy, że nie ma możliwości zastąpienia postanowień umowy odsyłających do kursów (...) z tabel pozwanego banku średnim kursem (...) ustalonym przez (...), jak zdaje się oczekiwać pozwany, czy to poprzez odwołanie się do art. 358 § 2 k.c., czy prawa wekslowego.

Nieuzasadniony jest również zarzut naruszenia . art. 118 k.c. i art. 731 k.c.

Termin przedawnienia roszczeń konsumenta wynikających z umowy kredytu frankowego nie mógł, zdaniem (...), rozpocząć swojego biegu w dniu przyjęcia oferty kredytu, ponieważ konsument nie mógł wówczas wiedzieć o całości swoich praw wynikających z dyrektywy 93/13/EWG. Odmienna wykładnia naruszałaby art. 6 ust. 1 i art. 7 ust. 1 dyrektywy (...) oraz unijną zasadę skuteczności. Ponadto (...) uznał, że niezgodne z dyrektywą (...) jest krajowe uregulowanie lub orzecznictwo, które zakazuje sądowi krajowemu podnieść po upływie terminu zawitego

niedozwolony charakter postanowienia takiej umowy.(wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 3 października 2019 r. w sprawie C-260/18, K. D. i J. D. przeciwko (...) Bank (...), pkt 55, 67)).

Również w Uchwale z dnia 16 lutego 2021 r. sygn. III CZP 11/20 Sąd Najwyższy wyraził pogląd zgodnie, z którym co do zasady termin przedawnienia roszczeń o zwrot nienależnie spełnionych świadczeń może rozpocząć bieg dopiero po podjęciu przez kredytobiorcę – konsumenta wiążącej

(świadomej, wyraźnej i swobodnej) decyzji w tym względzie. Dopiero bowiem wtedy można przyjąć, że brak podstawy prawnej świadczenia stał się definitywny, a strony mogły zażądać skutecznie zwrotu nienależnego świadczenia. Oznacza to w szczególności, że kredytobiorca – konsument nie może zakładać, iż roszczenie banku uległo przedawnieniu w terminie liczonym tak, jakby wezwanie do zwrotu udostępnionego kredytu było możliwe już w dniu jego udostępnienia. (por. też wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 grudnia 2019 r. (V CSK 382/18)).

Sąd Apelacyjny podziela stanowisko Sądu I Instancji ,że w niniejszej sprawie pierwszym tego wyrazem w odniesieniu do roszczenia o zwrot zapłaconych rat było dopiero doręczenie pozwanemu odpisu pozwu. , co nastąpiło w dniu 2 sierpnia 2019 r.

Zasadny natomiast okazał się zarzut zatrzymania zgłoszony przez pozwanego w piśmie procesowym z dnia 19 grudnia 2022 r.

Sąd Apelacyjny w obecnym składzie podziela pogląd wyrażony w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 7 marca 2014 r. IV CSK 440/13, że umowa kredytu jest umową wzajemną. Zobowiązanie kredytodawcy do udostępnienia środków pieniężnych jest odpowiednikiem zobowiązania kredytobiorcy do zapłacenia oprocentowania i prowizji.Z tych względów znajdują do niej zastosowanie przepisy kodeksu cywilnego o skutkach wykonania i niewykonania zobowiązań z umów wzajemnych (art. 487 k.c. i nast.).Według art. 496 k.c., jeżeli wskutek odstąpienia od umowy strony mają dokonać zwrotu świadczeń wzajemnych, każdej z nich przysługuje prawo zatrzymania, dopóki druga strona nie zaofiaruje zwrotu otrzymanego świadczenia albo nie zabezpieczy roszczenia o zwrot. Przepis ten stosuje się odpowiednio do nieważności umowy (art. 497 k.c.), a z takim skutkiem umowy kredytu zawartej przez strony mamy do czynienia w rozpoznawanej sprawie.

Należy też zaaprobować stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w wyroku z dnia 7 stycznia 2005 r. (IV CK 204/04), że wymagalność zobowiązania nie zachodzi, gdy dłużnik dysponuje zarzutem hamującym roszczenie wierzyciela, a takim zarzutem jest niewątpliwie zarzut zatrzymania. Skuteczne skorzystanie przez stronę z prawa zatrzymania wzajemnego świadczenia pieniężnego wyłącza opóźnienie w spełnieniu tego świadczenia. (tak też: Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 31 stycznia 2002 r. IV CKN 651/00).

W ocenie Sądu Apelacyjnego tak sformułowany zarzut jest zarzutem ewentualnym i nie został złożony pod warunkiem zawieszającym. Wskazać należy, że do ewentualnego zarzutu zatrzymania (czyli takiego jak w niniejszej sprawie) zastosowanie znajdą uwagi odnoszące się do ewentualnego zarzutu potrącenia, którego dopuszczalność bez wątpienia została przyjęta w orzecznictwie (zob. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 1 grudnia 1961 r., IV CR 212/61, OSNC 1963, Nr 6, poz. 120, z dnia 22 listopada

1968 r., OSN 1969, Nr 11, poz. 204, z dnia 9 listopada 2011 r., II CSK 70/11, z dnia 14 czerwca 2013 r., V CSK 389/12, nie publ., z dnia 9 sierpnia 2016 r., II CZ 83/16). Zauważyć bowiem należy, że skuteczność oświadczenia wierzyciela o potrąceniu w takim przypadku jest uzależniona od potwierdzenia istnienia wzajemności wierzytelności, umożliwiającej kompensację poprzez zaliczenie i nie może być utożsamiana ze złożeniem pod warunkiem zawieszającym, o którym mowa w kodeksie cywilnym. W sytuacji złożenia oświadczenia przez wierzyciela, że przysługuje mu wierzytelność, jednocześnie połączonego z zaprzeczeniem istnienia wierzytelności wzajemnej oraz wskazaniem, że gdyby okazało się, iż taka wierzytelność istnieje, to skutek retroaktywny umorzenia nastąpiłby wówczas z mocy ustawy (art. 499 zd. 2 k.c.).Uwagi te znajdują również zastosowanie w niniejszej sprawie do zarzutu zatrzymania.

W ocenie Sądu Apelacyjnego dla skuteczności podniesionego zarzutu zatrzymania nie ma też znaczenia okoliczność, że bank złożył przeciwko powodom pozew w którym domaga się zwrotu kwoty kapitału który w tym procesie został wskazany w zarzucie zatrzymania.

Ponieważ materialno- prawne oświadczenie o zarzucie zatrzymania dotarło do powodów z dniem 29 marca 2022 r. odsetki od zasądzonego roszczenia zostały zasądzone tylko do tego dnia .

Skorzystanie bowiem przez bank z prawa zatrzymania wzajemnego świadczenia pieniężnego na podstawie art. 496 k.c. wyłącza opóźnienie w spełnieniu świadczenia banku.

Z tych powodów, Sąd Apelacyjny zmienił zaskarżony wyrok i uwzględnił zarzut zatrzymania oraz oddalił powództwo o odsetki od kwoty zasądzonej na rzecz powodów poczynając od dnia 30 marca 2022 r.

W pozostałym zakresie z przyczyn wskazanych wyżej apelacja pozwanego jako nieuzasadniona została oddalona.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd orzekł zgodnie z art. 98 k.p.c. w zw. z art. 108§ 1 k.p.c. oraz § 2 pkt 7 w zw. z § 10 ust.1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 15 października 2015 r w sprawie opłat za czynności radców prawnych.(Dz.U. z 2018 r poz. 265).

Mariola Głowacka Ryszard Marchwicki Małgorzata Kaźmierczak

Niniejsze pismo nie wymaga podpisu na podstawie § 100a ust. 1-3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 czerwca 2019 r. - Regulamin urzędowania sądów powszechnych jako właściwie zatwierdzone w sądowym systemie teleinformatycznym.

St. sekr. sąd. Katarzyna Surażyńska